

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 26.8.2022
COM(2022) 417 final

ZPRÁVA KOMISE

**Výroční zpráva Evropské komise o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu
v moři za rok 2020**

ZPRÁVA KOMISE

Výroční zpráva Evropské komise o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři za rok 2020

Obsah

1. ÚVOD	3
2. PRÁVNÍ ZÁKLAD	4
3. METODIKA A OBDRŽENÉ INFORMACE	4
4. ODVĚTVÍ ROPY A ZEMNÍHO PLYNU V MOŘÍCH EU	5
4.1 Zařízení a těžba.....	5
4.2 Inspekce na moři, šetření, donucovací opatření a regulační rámec	8
5. NEHODY A VÝKONNOST V OBLASTI BEZPEČNOSTI	9
6. ZÁVĚRY	12

1. ÚVOD

Výroční zprávu o bezpečnosti činností EU v odvětví ropy a zemního plynu v moři zveřejňuje Evropská komise od roku 2016.

Právním základem této zprávy je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/30/EU¹ ze dne 12. června 2013 o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři a o změně směrnice 2004/35/ES („směrnice o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři“). Cílem této zprávy je dosáhnout vysoké úrovně bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři, z níž budou mít užitek:

- i. pracovníci,
- ii. životní prostředí,
- iii. těžební plošiny a zařízení na moři
- iv. hospodářské činnosti, např. rybolov a cestovní ruch.

Směrnice, již provádí členské státy, pomáhá:

- i. předcházet závažným haváriím a nehodám;
- ii. snížit počet nehod,
- iii. zajistit účinná následná opatření po nehodách a mimořádných událostech, která mají snížit závažnost následků.

Stejně jako minulé zprávy i tato výroční zpráva:

- i. poskytuje údaje o počtu a druhu zařízení v EU,
- ii. informuje o bezpečnostních nehodách v těchto zařízeních,
- iii. posuzuje výkonnost činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři, pokud jde o bezpečnost.

S každou novou zprávou je analýza trendů směrodatnější. Tyto zprávy také slouží jako záznam o úrovni bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři v jednotlivých členských státech.

Tato zpráva vychází z výročních zpráv a údajů, které členské státy předložily v souladu s požadavky směrnice o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři.

V Severním moři a v Atlantském oceánu² se nachází 187 zařízení v odvětví ropy a zemního plynu, 165 zařízení je umístěno ve Středozemním moři, devět v Černém moři a dvě v Baltském moři. V roce 2020 provedly příslušné orgány členských států v rámci svých jurisdikcí inspekci bezpečnosti 141 zařízení v moři. Země oznámily 2 závažné havárie: jednu v Chorvatsku a jednu v Dánsku.

Počet nehod se snížil z 34 v roce 2019 na 16 v roce 2020. To odráží významná zlepšení bezpečnosti zařízení.

¹ Úř. věst. L 178, 28.6. 2013, s. 66.

² Po odchodu Spojeného království z EU se počet zařízení v Severním moři a Atlantském oceánu snížil o 176.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD

V souladu s článkem 25 směrnice o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři musí Komise zveřejňovat výroční zprávu o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři a jejich dopadu na životní prostředí. Tato zpráva vychází z jednotlivých výročních zpráv, které musí členské státy předkládat Komisi. Příloha IX bod 3 směrnice stanoví minimální informace, které musí výroční zprávy uvádět:

- a) počet, stáří a umístění zařízení;
- b) počet a druh provedených inspekcí a šetření, jakož i veškerých donucovacích opatření či rozsudků;
- c) nehody, k nimž došlo;
- d) veškeré významné změny v regulačním rámci pro činnosti v odvětví ropy a zemního plynu v moři;
- e) výkonnost činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři.

Lhůta, ve které musí členské státy požadované informace zveřejňovat a předkládat, je den 1. června následujícího po vykazovaném období (např. 1. června 2021 pro rok 2020).

Členské státy musí při předkládání informací použít vzory stanovené v prováděcím nařízení Komise (EU) č. 1112/2014 ze dne 13. října 2014³. Tyto vzory umožňují:

- i. provozovatelům a vlastníkům zařízení v odvětví ropy a zemního plynu v moři sdílet informace o ukazatelích významných rizik;
- ii. členským státům zveřejnit informace o ukazatelích významných rizik.

Dokument s pokyny⁴ obsahuje další konkrétní informace o prováděcím nařízení a vysvětluje, jak vzory pro podávání zpráv používat.

3. METODIKA A OBDRŽENÉ INFORMACE

Členské státy musí o bezpečnostních nehodách v odvětví ropy a zemního plynu na moři předložit jasně definované informace a použít pro to dané vzory. Údaje musí obsahovat informace o zařízeních v odvětví ropy a zemního plynu v moři v EU, např. jejich počet, druh, umístění a stáří. Zprávy členských států musí rovněž poskytovat informace o počtu i) provedených inspekcí na moři, vyšetřování a donucovacích opatření; ii) nehod podle kategorií; a iii) zranění.

Pro tuto výroční zprávu Komise použila informace poskytnuté Bulharskem, Chorvatskem, Kypr, Dánskem, Francií, Německem, Řeckem, Irskem, Itálií, Nizozemskem, Polskem, Rumunskem a Španělskem. Ostatní členské státy nebyly v odvětví ropy a zemního plynu v moři činné nebo nepředložily relevantní informace.

³ Úř. věst. L 302, 22.10.2014, s. 2.

⁴ https://euoag.jrc.ec.europa.eu/files/attachments/2015_11_25_implementing_regulation_guidance_document_final.pdf

Všechny členské státy vykonávající činnosti v odvětví ropy a zemního plynu v moři prohlásily, že předložily veškeré požadované informace o všech zařízeních.

4. ODVĚTVÍ ROPY A ZEMNÍHO PLYNU V MOŘÍCH EU

4.1 Zařízení a těžba

Členské státy vykázaly v roce 2020 ve vodách EU 363 zařízení (viz tabulka 1):

- Většina zařízení v moři⁵ se nachází v Severním moři a Atlantiku.
- Přibližně 42 % se nachází v nizozemské části Severního moře (známé jako výlučná ekonomická zóna Nizozemska).
- Ve Středozemním moři je nejaktivnějším členským státem Itálie (38 % všech zařízení ve vodách EU), kterou následuje Chorvatsko.
- V Černém moři má dobře zavedené odvětví těžby ropy a zemního plynu na moři Rumunsko. Bulharsko pokračovalo v průzkumu uhlovodíků na moři, ale má pouze jedno zařízení, a proto těží jen velmi málo ropy a zemního plynu.
- V Baltském moři má zařízení v moři pouze Polsko.

⁵ Analýza v kapitole 4.1 se netýká mobilních vrtných jednotek na moři.

Tabulka 1: Zařízení ke dni 1. ledna 2020: druh zařízení podle regionu a členského státu

Region	Země	Druh zařízení(*)				
		FMI	NUI	FNP	FPI	Celkem (region/země)
Baltské moře		1	1	0	0	2
	Polsko	3	1	0	0	4
Černé moře		6	3	0	0	9
	Bulharsko	0	1	0	0	1
	Rumunsko	6	2	0	0	8
Středozemní moře		16	147	0	2	165
	Chorvatsko	2	18	0	0	20
	Řecko	1	1	0	0	2
	Itálie	12	126	0	2	140
	Španělsko	1	2	0	0	3
Severní moře a Atlantský oceán		59	127	1	0	187
	Dánsko	10	19	1	0	30
	Německo	2	0	0	0	2
	Irsko	1	1	0	0	2
	Nizozemsko	46	105	0	0	151
Celkem (druh zařízení)		84	276	1	2	363

(*) FMI: FMI – pevné zařízení s osádkou, FNP: pevné jiné než těžební zařízení, FPI: plovoucí těžební zařízení, NUI: zařízení, které je běžně bez obsluhy.

Více než polovina zařízení v moři byla uvedena do provozu v letech 1980 až 2000; v roce 2020 nebyla uvedena do provozu žádná nová pevná zařízení. Od roku 2010 výrazně klesá výstavba nových těžebních zařízení v regionu Severního moře a Atlantského oceánu.

V Severním moři a Atlantiku se těží přibližně 81 % domácí ropy a zemního plynu v EU (18 795 kilotun ropného ekvivalentu) (viz tabulka 2). Nejvíce zde těží Nizozemsko a Dánsko. Ve

Středozemním moři nejvíce těží Itálie a Chorvatsko. V Černém moři je významná pouze těžba Rumunska.

Tabulka 2: Těžba ropy a zemního plynu v moři v EU v kilotunách ropného ekvivalentu (ktoe) v roce 2020

Region	Země	ktoe	Podíl na celkové těžbě v EU v %
Baltské moře		249	1,3 %
	Polsko	249	1,3 %
Černé moře		1 179	5,9 %
	Bulharsko	30	0,1 %
	Rumunsko	1149	5,8 %
Středozemní moře		2 790	13,9 %
	Chorvatsko	241	1,2 %
	Řecko	97	0,5 %
	Itálie	2422	12,1 %
	Španělsko	30	0,1 %
Severní moře a Atlantský oceán		157 233	78,9 %
	Dánsko	4 917	24,6 %
	Německo	890	4,5 %
	Irsko	90	0,5 %
	Nizozemsko	9 826	49,2 %
Celkem		19 941	100 %

V důsledku odchodu Spojeného království z EU ztratila EU přibližně 80 % své těžby ropy a zemního plynu v moři. Těžbu mírně zvýšilo Polsko, Bulharsko a Německo, ale všechny ostatní členské státy, zejména Dánsko, ji snížilo. Ve srovnání s těžbou v členských státech v roce 2019 došlo v roce 2020 k 18% ztrátě těžby (přibližně 4 317 kilotun ropného ekvivalentu).

Z celkové těžby v EU měřené v kilotunách ropného ekvivalentu (ktoe) představoval plyn 70 % a ropa pouze 30 %. Nejvýznamnějším producentem ropy bylo Dánsko (3619 ktoe), následovalo Německo (867 ktoe), Nizozemsko (451 ktoe) a Itálie (440 ktoe).

4.2 Inspekce na moři, šetření, donucovací opatření a regulační rámec

Príslušné orgány v členských státech v roce 2020 pravidelně kontrolovaly zařízení v moři v jejich jurisdikci (viz tabulka 3) – čím více zařízení daná země měla, tím více inspekci bylo obvykle prováděno.

Ve srovnání s rokem 2019⁶ se počet inspekci snížil, stejně jako počet pracovních dní strávených během inspekce na zařízeních a počet kontrolovaných zařízení. V porovnání s rokem 2019 se snížil zejména čas, který inspektoři strávili na zařízeních.

Tabulka 3: Počet inspekci na moři podle regionů a členských států v roce 2020

Region	Země	Inspekce	Počet pracovních dnů na zařízení (bez doby strávené na cestě)	Počet kontrolovaných zařízení
Baltské moře		2	7	4
	Polsko	2	7	4
Černé moře		10	60	7
	Bulharsko	0	0	0
	Rumunsko	10	60	7
Středozemní moře		181	175	80
	Chorvatsko	13	13	6
	Kypr	0	0	0
	Řecko	1	5	2
	Itálie	164	156	69
	Španělsko	3	1	3
Severní moře a Atlantský oceán		62	89	50
	Dánsko	12	53	10

⁶ Srovnání let 2020 a 2019 nezahrnuje údaje Spojeného království za rok 2019.

	Německo	2	3	2
	Irsko	2	12	2
	Nizozemsko	46	21	36
Celkem		255	331	141

Článek 18 směrnice o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři dává příslušným vnitrostátním orgánům práva a pravomoci týkající se činností a zařízení v jejich jurisdikci. Mezi tyto pravomoci patří právo zakázat provoz a požadovat opatření zajišťující soulad s řízením rizik i bezpečný provoz.

V roce 2020 Dánsko vyšetřovalo jednu závažnou havárii a Chorvatsko provedlo jedno šetření v návaznosti na obavy týkající se bezpečnosti a životního prostředí, na něž upozornili pracovníci. V roce 2019 provedly Itálie a Rumunsko každý jedno vyšetřování.

V roce 2020 přijalo donucovací opatření pouze Dánsko. Jediné donucovací opatření v roce 2019 přijalo Nizozemsko (není zohledněno Spojené království).

5. NEHODY A VÝKONNOST V OBLASTI BEZPEČNOSTI

Provozovatelé a vlastníci zařízení a vnitrostátní orgány musí podat zprávu o havárii nebo situaci vážného nebezpečí (dále jen „událost“). Je však možné, že jednu událost lze zařadit do více než jedné kategorie nehod. Například je třeba u stejné události oznámit dvě kategorie nehod, pokud došlo a) k nechtěnému úniku plynu, který si vyžadoval b) evakuaci pracovníků.

V roce 2020 oznámily členské státy 15 událostí⁷ oproti 30 v roce 2019 (není zohledněno Spojené království):

- Dánsko – 8 událostí (6 v roce 2019), včetně jedné závažné havárie.
- Chorvatsko – 3 událostí (0 v roce 2019), včetně jedné závažné havárie.
- Nizozemsko – 4 události, ale žádné závažné havárie (18 událostí v roce 2019, včetně 1 závažné havárie).

Závažné havárie zahrnují nehody, které by mohly způsobit smrt nebo vážná zranění (i když k nim nedošlo).

Z nehod, k nimž došlo v roce 2020, patřilo 69 % do kategorie neúmyslných úniků zemního plynu a/nebo ropy, 25 % se týkalo selhání kritických prvků v oblasti bezpečnosti a životního prostředí

⁷ Na určité události se oznamovací povinnost nevztahuje (např. události nesouvisející s operacemi).

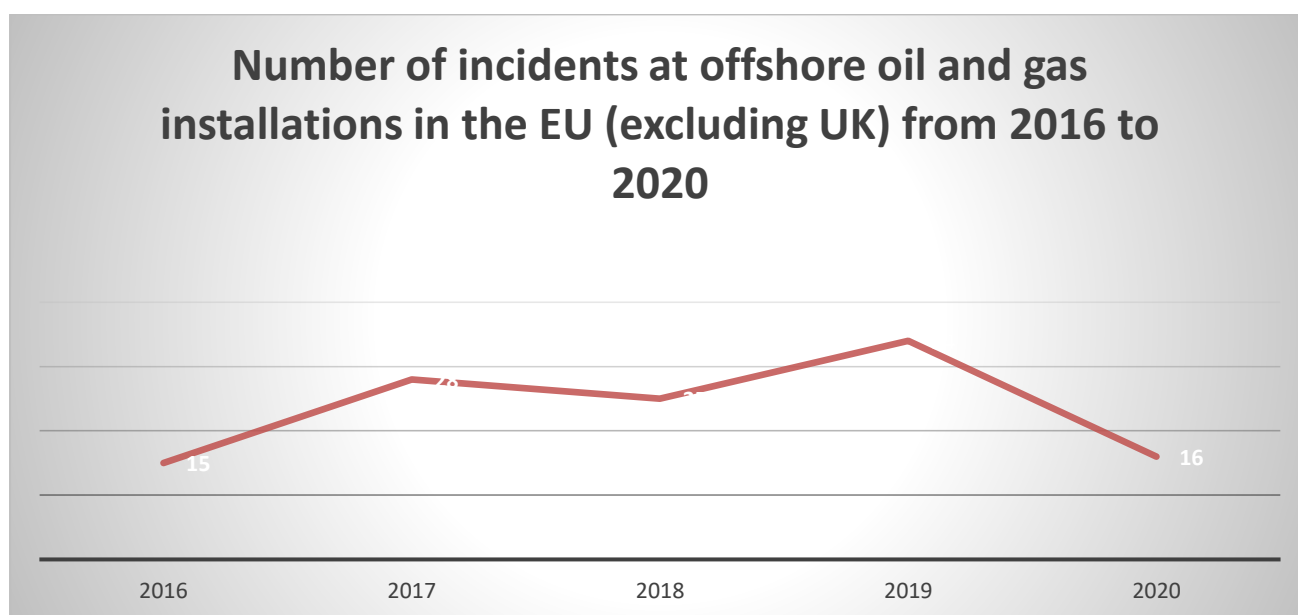
a 6 % se týkalo ztráty strukturální integrity. Pozitivní je, že nebyly hlášeny žádné srážky plavidel ani nehody vrtulníků a žádná z nehod nevedla ke ztrátám na životech.

Tabulka 4: Nehody podle kategorií (stanovené v příloze IX směrnice o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři) v roce 2020

Kategorie	Celkem	Podíl v kategorii celkem	Podíl na událostech celkem
a) Neúmyslné úniky – celkem	11	100 %	68,75 %
Požáry způsobené vznícením ropy/plynu	1	9,09 %	6,25 %
Exploze způsobené vznícením ropy/plynu	0	0 %	0 %
Nevznícený plyn	5	45,45 %	31,25 %
Nevznícená ropa	5	45,45 %	31,25 %
Nebezpečné látky	0	0 %	0 %
b) Ztráta kontroly nad vrtem – celkem	0	0 %	0 %
blowout	0	0 %	0 %
blowout/ aktivace systému bezpečnostního uzávěru / diverteru	0	0 %	0 %
Selhání ochran vrtu	0	0 %	0 %
c) Selhání rozhodujícího prvku bezpečnosti a ochrany životního prostředí	4	100 %	25 %
d) Ztráta strukturální integrity – celkem	1	100 %	6,25 %
Ztráta strukturální integrity	1	100 %	6,25 %
Ztráta stability/vztlaku	0	0 %	0 %
Selhání udržování polohy	0	0 %	0 %
e) Srážky plavidel	0		
f) Havárie vrtulníků	0		
g) Havárie s následkem smrti^(*)	0		
h) Vážná zranění pěti nebo více osob při jedné havárii	0		
i) Evakuace pracovníků	0		

j) Ekologické nehody ^(**)	0		
Celkem	16		100 %
(*) Pouze v případě, že se týkají závažné havárie. (**) Podle členských států nebyly hlášené závažné havárie považovány za ekologické havárie.			

V EU se celkový počet nehod snížil ze 34 v roce 2019 (není zohledněno Spojené království) na 16 v roce 2020 (viz níže). To je téměř rovnocenné roku 2016.

Ke snížení došlo z velké části díky nižšímu počtu neúmyslných úniků ropy i zemního plynu. V roce 2020 se počet nehod, které znamenaly ztrátu kontroly nad vrtem a únik nebezpečných látek, snížil na nulu. Selhání rozhodujících prvků v oblasti bezpečnosti a životního prostředí se však v letech 2019 až 2020 zdvojnásobilo ze dvou na čtyři. Stejně jako v roce 2019 byly dvě nehody klasifikovány jako závažné havárie, protože mohly způsobit smrt nebo vážná zranění.

6. ZÁVĚRY

V roce 2020 existovalo v EU 363 zařízení pro těžbu ropy a zemního plynu v moři. Úroveň celkové těžby ropy a zemního plynu se významně snížila ze 24 258 kilotun ropného ekvivalentu v roce 2019 na 19 941 kilotun ropného ekvivalentu v roce 2020. 74 % celkové těžby ropy a zemního plynu v moři v EU připadá na Dánsko a Nizozemsko.

Komise posoudila bezpečnost činností EU v odvětví ropy a zemního plynu v moři na základě informací, které poskytly členské státy v souladu s pravidly prováděcího nařízení o podávání zpráv. Přesnost analýzy Komise se proto odvíjí od přesnosti těchto informací.

V roce 2020 se vnitrostátní orgány dále snažily zajistit vysokou úroveň bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři prostřednictvím inspekci 141 zařízení (ve srovnání se 170 v roce 2019). Jedinou zemí, která oznámila donucovací opatření, bylo Dánsko.

V roce 2020 došlo ke dvěma závažným haváriím, stejně jako v roce 2019. Celkový počet nehod (podle kategorií v tabulce 4) se snížil ze 34 v roce 2019 na 16 v roce 2020, zejména díky snížení počtu nehod v Nizozemsku (z 18 na 4). Stejně jako v roce 2019 nebyly hlášeny žádné ztráty na životech, došlo však ke 24 případům zranění a 10 případům vážných zranění.

Závěrem lze říci, že díky povinným inspekcím a přijatým nápravným opatřením v souladu se směrnicí o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři vedla práce orgánů členských států ve srovnání s rokem 2019 k podstatně větší bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři.

Aby se tato vysoká úroveň bezpečnosti i nadále zachovala, Komise dále úzce spolupracuje se skupinou orgánů dohledu nad pobřežními vodami Evropské unie (EUOAG). Komise se bude v rámci této spolupráce snažit, aby všechny členské státy zohlednily význam uplatňování osvědčených postupů, jakož i pomáhat vnitrostátním orgánům zastoupeným ve skupině.